

КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ АКАДЕМИЯСЫ
ОКУМУШТУУЛАР КЕҢЕШИ
№9 жыйынынын протоколу

Дата: 30.10.2017-жыл
Убакыт: 14.00.
Бөлмө: Конференц-зал

КҮН ТАРТИБИНДЕГИ МАСЕЛЕЛЕР:

1. **Мамлекеттик тил жана көп тилде билим берүү лабораториясынын 2015-2017-жылдардагы аткарган илимий-изилдөө иштери текшерүүнүн жыйынтыгы жөнүндө.**

А.Токтомаматов

2. **Илимий кызматкер Б.Абдухамидованын 3 жылдык илимий ишинин жыйынтыгы жөнүндө.**

С.Рысбаев

3. **Жаңы предметтик стандарттардын негизинде түзүлгөн окуу программаларын бекитүү жөнүндө.**

- 3.1.Окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлгөн билим берүү уюмдарынын 10-11-класстары үчүн Кыргыз жана дүйнөлүк адабиятынын программасынын (түзүүчүлөр: С. Байгазиев, А.Муратов, С.Рысбаев, Абдухамидова Б., Акматов К., Алмурзаева С.) кол жазмасы жөнүндө.

Ибирайым кызы Айжан

4. **Утверждение рукописей.**

4.1. Учебное пособие «Торговля людьми – актуальная проблема современного общества» (сост.: Мамбетова С., Тулегабылова Н., Сариев Э.).

4.2. Атласы и контурные карты по географии Кыргызской Республики для 8-9-х классов общеобразовательных школ (картографы: Малаховский И.А., Анисимов Н.А., Загоровская А.Н., Кирюхин Ю.Н., Ильина С.А.).

М.Иманкулов

А.Мамытов: Саламатсыздарбы, урматтуу коллегалар. Бүгүн Окумуштуулар кеңешинин кезектеги отуруму. Окумуштуулар кеңешинин 15 мүчөсү бардыгы отурумга катышууда, кворум бар. Отурумду баштоого ким макул? Каршы? Калыс? Бардыгы макул. Памирден келген кыргыз балдарын окутуу маселеси боюнча С.Рысбаевдин Нарын районундагы Куланак айылына 24-26-октябрында болгон иш сапары тууралуу билдирүүсүн күн тартибине киргизгенге ким макул? Каршы? Калыс? Бардыгы макул.

С.О.Байгазиев Нарын университетинин ардактуу профессору болду, куттуктайбыз. Анда эмесе отурумду баштайлы.

1. **Мамлекеттик тил жана көп тилде билим берүү лабораториясынын 2015-2017-жылдардагы аткарган илимий-изилдөө иштери текшерүүнүн жыйынтыгы жөнүндө.**

Угуду: текшерүү комиссиясынын төрагасы вице-президент, п.и.к. А.Токтомаматовдун билдирүүсү.

Кыргыз билим берүү академиясынын Окумуштуулар кеңешинин иш планынын негизинде Мамлекеттик тил жана көп тилдүү билим берүү лабораториясынын илимий-изилдөө иштерин пландык текшерүү жүрдү жана анын жыйынтыгы төмөндөгүдөй болду.

Кыргыз билим берүү академиясынын президентинин 4.10.2017 ж. № 3-12 буйругу боюнча төмөндөгүдөй курамда комиссия түзүлгөн:

1. Токтомаматов А.Д. – КББАнын вице-президенти, комиссиянын төрагасы;

2. Супатаева Э.А. – Тарбия жана билим берүүнүн теориясы жана практикасы лабораториясынын башчысы;
3. Аманова Г.М. – Илим жана инновациялар бөлүмүнүн башчысы.

Комиссия 5-20-октябрга чейин КББАда бекитилген 15пункттан турган эскерткичтин негизинде иш жүргүзүлдү. Текшерүүдө лабораториянын 2015-2016- жана 2017-жылдын биринчи жарым жылдыгында жүргүзүлгөн илимий-изилдөө иштери каралды.

Маалымдама лабораториянын кызматкерлеринин илимий-изилдөө иштеринин отчеттору, уюштуруу-методикалык иштери жана эксперименталдык жумуштары боюнча материалдардын негизинде даярдалды.

Лаборатория боюнча жалпы маалымат

Кыргыз Республикасынын Илим жана билим берүү министрлигинин 2017-жылдын 30-марттагы №363/1 буйругунун негизинде Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер лабораториясы Мамлекеттик тил жана көп тилдүү билим берүү лабораториясы болуп кайра түзүлгөн.

Бүгүнкү күндө лаборатория алты штаттык бирдик менен түзүлгөн. Лабораторияда төмөндөгү кызматкерлер эмгектенет:

№	Фамилиясы, аты	Ээлеген кызматы
1.	Рысбаев С.К.	Лабораториянын башчысы (кыргыз тили) п.и.д., профессор
2.	Абдухамидова Б.А.	Башкы илимий кызматкер (кыргыз тили) п.и.к., доцент
3.	Алмурзаева С.	Жетектөөчү илимий кызматкер (орус тили)
4.	Иманкулова М.Т.	Ага илимий кызматкер (орус тили)
5.	Эсенаманова Ж.	Илимий кызматкер (көп тилдүү билим берүү)
6.	Бактыбек к. Керемет	Лаборант
7.	Вакансия	Илимий кызматкер (англис тили)

Лабораториянын илимий-изилдөө ишмердиги:

Лабораториянын 3 жылдык изилдөө ишинин жалпы темасы төмөндөгүчө: «Республиканын мектептеринде КРнын билим берүү стратегиясына ылайык тилдерди жана адабияттарды компетенттүүлүктүн негизинде окутуунун предметтик стандарттарын модернизациялоо жана илимий-методикалык комплексттерин өркүндөтүү». Бул тема үч жылга эсептелинип бекитилген (2015-2017). Үч жылдын ичинде лабораториянын кызматкерлери ушул теманын алкагында жекече изилдөөлөрүн аткарып келди.

Изилдөөнүн максаты: Республиканын мектептеринде КРнын билим берүү стратегиясына ылайык тилдерди жана адабияттарды компетенттүүлүктүн негизинде окутуунун предметтик стандарттарын модернизациялоо жана анын илимий-методикалык жактан камсыз кылуу.

Изилдөөнүн милдеттери:

1. Тилдерди жана адабиятты окуп-үйрөнүүнүн эл аралык тажрыйбаларын үйрөнүү, анын жаңы стандарттарын, программаларын түзүү, аларга жараша окутуунун жаңы технологияларын, методдорун, ыкмаларын иштеп чыгуу, аларды практикада апробациялоо;
2. Кыргыз тилин окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлгөн мектептерде экинчи тил катары үйрөтүүнү европалык стандарттардын негизинде жаңылоо, кыргыз тилин деңгээлдик негизде үйрөтүүнүн талаптарын, лексикалык минимумун (A1, A2, B1) иштеп чыгуу, аларды практикада сыноо;
3. «Манас» эпосунун негизинде жаткан моралдык-этикалык жана патриоттук идеялык системага салуу, андагы Бакай, Каныкей жана Кошойдун образынын мисалында өсүп келе жаткан жаш муундарга этикалык тарбия берүүнүн педагогикалык механизмдерин иштеп чыгуу;

4. Окуу программаларын, окуу китептериндеги «Манас» эпосун үйрөнүүгө коюлган программалык талаптарды өркүндөтүү, «Манастаануу» курсун окутууга карата окуу материалдарын топтоо, аны компетенттүүлүктүн негизинде окуп-үйрөнүүнү өркүндөтүү;
5. Кыргыз адабиятын окуп-үйрөнүүдө окуучулардын окурмандык ишмердигин өркүндөтүүнүн талаптарын, мүнөздөмөлөрүн аныктоо, анын дидактикалык негиздерин иштеп чыгуу, окуу китептерин анализдөө, аларды окуучулардын окурмандык ишмердигин өркүндөтүү багытында түзүү талаптарын аныктоо, ага жараша илимий-методикалык сунуштарды иштеп чыгуу;
6. Орус тилин, адабиятын мектепте үйрөнүүнүн талаптарын жаңылоо, анын жаңы илимий-методикалык комплекстерин түзүүгө карата илимий-методикалык сунуштарды иштеп чыгуу, окуучулардын билимин стандарттын талаптарына ылайык компетенттүүлүктүн негизинде баалоонун жолдорун иштеп чыгуу;
7. Дүйнөлүк адабиятты мектепте окуп-үйрөнүү боюнча стандартты, программаны иштеп чыгуу, аны окуп-үйрөнүүгө коюлуучу талаптарды аныктоо, окуу материалдарын тандоонун критерийлерин иштеп чыгуу.

1. Лабораториянын илимий-изилдөө иштер боюнча келечектүү пландары

2014-жылдын төртүнчү кварталында лабораториянын илимий-изилдөө иштери боюнча перспективдүү планы 2015-2017-жылдарына иштелип чыккан жана бекитилген. Перспективдүү пландын негизинде илимий-изилдөө иштери боюнча лабораториянын 2015, 2016, 2017-жылдарына карата жылдык пландары иштелип чыккан.

Лабораториянын илимий-изилдөө иштер боюнча жылдык планы

2015-2016-жж. жана 2017-жылдын биринчи жарым жылдыгында лабораториянын кызматкерлери «Республиканын мектептеринде КРнын билим берүү стратегиясына ылайык тилдерди жана адабияттарды компетенттүүлүктүн негизинде окутуунун предметтик стандарттарын модернизациялоо жана илимий-методикалык комплекстерин өркүндөтүү» деген теманын үстүндө иштеп келет.

Лабораториянын 2015-жылына илимий-изилдөө иштеринин максаттары:

- тилдерди жана адабиятты окутуунун учурдагы абалын, аларды компетенттүүлүктүн негизинде окутуу боюнча тажрыйбаларды иликтөөнүн анализи;
- тилдерди үйрөнүүнү текшерүүнүн жана баалоонун, окуучунун кеп маданиятын өстүрүүнүн талаптары, критерийлери, орус тили жана адабияты программаларынын структурасын өркүндөтүүнүн урунттуу багыттары, адабиятты үйрөнүүдөгү компетенттүүлүк жана мектепте «Манас» эпосун окуп-үйрөнүүгө коюлуучу талаптары;
- тилдерди үйрөнүүнү текшерүүнүн жана баалоонун инструментариялери, окуучунун кеп маданиятын өстүрүүнүн мазмуну, адабиятты үйрөнүүдөгү компетенттүүлүктүн негизги критерийлери, «Манас» жана Бакай баатырлардын образдарын талдоонун материалдары;
- тилдерди үйрөнүүнү текшерүүнүн жана баалоонун инструментариялерин, окуучунун кеп маданиятын өстүрүү боюнча эксперименталдык материалдарды жана орус тили жана адабияты боюнча иштелип чыккан программанын долбоорун, адабиятты үйрөнүүдөгү компетенттүүлүктүн критерийлерин, «Манас» жана Бакай баатырлардын образдары боюнча ишмелерди практикада опрабаиялоонун жыйынтыктарын чыгаруу, анын жыйынтыктарын жылдык илимий отчетко даярдоо.

2016-жылга карата илим-изилдөө иштеринин аткарылышы:

- тилдерди жана адабиятты окутуунун учурдагы абалын, аларды компетенттүүлүктүн негизинде окутуу боюнча эл аралык тажрыйбалардын, теориялык-методикалык адабияттардын анализи;
- мамлекеттик тилди А2 деңгээлинде үйрөнүүнүн талаптары, ага жараша тил билүүнү текшерүүнүн жана баалоонун критерийлери, окуучунун эне тилиндеги кеп маданиятын өстүрүүнүн талаптары, критерийлери, орус тили, чет тили жана дүйнөлүк адабият программаларынын мазмунун өркүндөтүү багыттары, мектепте «Манас» эпосунун

каармандарынын образдарын тереңдеп үйрөнүү жолдору, адабият окуу китептерин түзүүнүн талаптары;

- кыргыз, орус, чет тилдерди үйрөнүүнү текшерүүнүн жана баалоонун инструментарийлерин, окуучунун кеп маданиятын өстүрүү боюнча эксперименталдык материалдарды жана орус тили, адабияты боюнча иштелип чыккан стандарттарды жана жаңы программаларын, адабиятты үйрөнүүдөгү компетенттүүлүктүн критерийлерин, «Манас» эпосундагы Кошой балбандын образы боюнча ишмелмени практикада опрабациялоонун жыйынтыктарын чыгаруу, анын жыйынтыктарын жылдык илимий отчетко даядоо.

2017-жылга карата илим-изилдөө иштеринин мазмуну:

- мамлекеттик, расмий жана чет тилдерин, кыргыз, орус, өзбек, тажик жана дүйнөлүк адабиятты окутуунун учурдагы абалын, аларды компетенттүүлүктүн негизинде окутуу боюнча тажрыйбалардын, теориялык-методикалык адабияттардын анализи;

- мамлекеттик тилди В1 деңгээлинде үйрөнүүнүн талаптарын, текшерүүнүн жана баалоонун критерийлери, лексикалык минимумун, орус тили, чет тили жана дүйнөлүк адабият программаларынын мазмунун өркүндөтүү, программалык материалдарын компетенттүүлүктүн негизинде окуп-үйрөнүү багыттары, мектепте Манас таануу курсун тереңдеп үйрөнүү жолдору, адабият окуу китептерин түзүүнүн талаптары;

- мамлекеттик тилди В1 деңгээлинде үйрөнүүнүн талаптарын, текшерүүнүн жана баалоонун критерийлери, лексикалык минимумун, орус тили, чет тили жана дүйнөлүк адабият программаларынын мазмунун өркүндөтүү программалык материалдарын компетенттүүлүктүн негизинде окуп-үйрөнүү багыттары, мектепте Манас таануу курсун тереңдеп үйрөнүү жолдору, адабият окуу китептерин түзүүнүн талаптары боюнча иштелме;

- мамлекеттик тилди В1 деңгээлинде үйрөнүүнүн талаптарын, текшерүүнүн жана баалоонун критерийлери, лексикалык минимумун, орус тили, чет тили жана дүйнөлүк адабият программаларынын мазмунун өркүндөтүү программалык материалдарын компетенттүүлүктүн негизинде окуп-үйрөнүү багыттары, мектепте Манас таануу курсун тереңдеп үйрөнүү жолдору, адабият окуу китептерин түзүүнүн талаптары жылдык илимий отчетко даярдоо.

2. Илимий-изилдөө иштеринин тематикасынын азыркы коомдун актуалдуу талаптары менен байланышы.

Лабораториянын илимий-изилдөө иштеринин тематикасы билим берүүнүн сапатын жогорулатуу жана Кыргыз республикасынын бүгүнкү күндө мектептик билим берүүдөгү актуалдуу проблемалары менен тыгыз байланышта. Тактап айтканда, тилдерди үйрөтүү боюнча жаңы стандарттар менен программаларды түзүү, андагы окуучулардын компетенттүүлүктөрүн, алынган натыйжаларын заманбап талаптарга шайкеш келтирүү, тилдерди үйрөнүүнүн технологияларын киргизүү, көп тилдүү билим берүүнү педагогикалык проблема катары коюу, анын моделдерин изилдөө,

3. Илимий конференцияларды, семинарларды, тегерек столдорду өткөрүүнүн планы.

Перспективдуу планда илимий изилдөө иштери боюнча «Семинар-тренингдер, конференциялар, тегерек столдор» деген бөлүмүндө төмөнкү иш-чаралар каралган жана өткөрүлгөн:

1. Кыргыз тили күнүнө карата жыл сайын өтөрүлчү тегерек стол.

2. Профессор С.Рысбаевдин 60 жылдыгына карата чыгармачыл кечени уюштуруу жана өткөрүү.

3. С.О. Байгазиевдин юбилейине арналган «Историко-культурное наследие кыргызского народа и общечеловеческие ценности – мощный воспитательный фактор в формировании гражданско-патриотического менталитета молодежи Кыргызстана» деген темада Республикалык илимий-практикалык конференция.

4. 1937-жылдагы репрессияга кабылган кыргыз окумуштуулары менен жазуучуларынын эмгектерин окуп-үйрөнүү боюнча илимий семинар уюштуруу жана өткөрүү.

Пландан сырткары катышкан конференциялар, тегерек үстөлдөр:

2015 – жылы:

- V Шеймановские чтения по теме «Русское слово в образовательном пространстве Кыргызстана»;
- Профессор И.Бекбоевдин 85 жылдыгына карата эл аралык конференция;
- Э.Мамбетакуновдун 70 жылдыгына карата өткөрүлүүчү эл аралык конференцияга катышуу;
- ОшПИнин 90 жылдыгына карата өтүүчү республикалык илимий-практикалык конференцияга катышуу;
- ОшМУда өткөн Мамлекеттик тилдин учурдагы абалы боюнча К.Юдахиндин 110 жылдыгына арналып өткөн республикалык илимий конференцияга катышуу.

2016- жылы:

1. Кыргыз тили күнүнө карата жыл сайын өткөрүлчү тегерек стол.
2. Профессор С.Рысбаевдин 60 жылдыгына карата чыгармачыл кечени уюштуруу жана өткөрүү.
3. С.О.Байгазиевдин юбилейине арналган “Кыргыз элинин тарыхый – маданий мурастары жана жалпы адамзаттык балуулуктар – Кыргызстандын жаштарынын жарандык –патриоттук менталитетин калыптандыруунун кубаттуу тарбиялык фактору” деген темада Республикалык илимий-практикалык конференция.
4. 1937-жылдагы репрессияга кабылган кыргыз окумуштуулары менен жазуучуларынын эмгектерин окуп-үйрөнүү боюнча илимий семинар уюштуруу жана өткөрүү.

4. Акыркы үч жылда илимий иштердин жана эксперименталдык иштердин аткарылышы.

2015, 2016 -жана 2017- жылдын биринчи жарым жылдыгында лабораториянын кызматкерлери жеке жана календардык план боюнча иш алып барышкан.

Эксперименталдык иштер:

- 1-4, 5-9- класстар үчүн кыргыз тили боюнча предметтик стандартын жана программасын Бишкек шаарынын Кара-Балта, Жайыл, Кант, Ысык-Ата райондорунун мектептеринин мугалимдери арасында талкуулоо жана сыноого коюу;
- Орус тили боюнча предметтик стандарттарын, программаларын жана алар боюнча иштөөнүн ыкмалары боюнча Аламудун районуна караштуу №20, 17- мектептеринде семинар, талкуу, түшүндүрүү иштери жүргүзүлгөн.

5. Лабораториянын кызматкерлеринин НИР боюнча отчеттору.

Комиссия Мамлекеттик тил жана көп тилдүүлүк лабораториясынын кызматкерлеринин 2015- жана 2016- жылдары боюнча отчетторун, 2015 жана 2016-жылдары боюнча жылдык, жана 2017 -ж. жарым жылдык отчетторун карап чыкты. Отчеттор талаптагыдай жазылган, артта калуулар жок.

6. НИРдин 2015, 2016-ж.ж. жана 2017-биринчи жарым жылдыгы боюнча аткарылышы.

Текшерүүдө планда каралган иш-чаралар 2015, 2016-жана 2017-жылдын биринчи жарым жылдыгы боюнча отчет өз убагында талаптагыдай аткарылган, артта калуулар жок.

7. НИР боюнча жылдык отчеттордун деңгээлдери.

Лабораториянын 2015- жана 2016-жылдары үчүн жылдык отчеттор схема боюнча жазылып, бардык коюлган талаптарга жооп берет.

8. Лабораториянын ИИИ (НИР) боюнча протоколдорунун абалы.

9. Лабораториянын кызматкерлеринин акыркы үч жылда жарыяланган илимий эмгектери.

Анын ичинен, **2015-жылда:**

1. Концепциялар – 1
2. Предметтик стандарттар - 1
3. Программалар - 4
4. Монографиялар – 3
5. Окуу китептери - 3
6. Илимий макала - 47.
7. Методикалык колдонмолор – 12
8. Кандидаттык диссертацияларга жазылган пикирлер – 3
9. Илимий макалаларга пикирлер - 8,
10. Окуу китептерине пикирлер - 4

2016- жылда:

1. Предметтик стандарттар - 3
2. Программалар - 3
3. Монографиялар – 2
4. Окуу китептери - 4
5. Илимий макала - 32
6. Методикалык колдонмолор – 4
7. Кол жазмаларды экспертизадан өткөрүү - 15
8. Кандидаттык диссертацияларга жазылган пикирлер – 2
9. Илимий макалаларга пикирлер - 7
10. Окуу китептерине пикирлер - 2

2017–жылдын биринчи жарым жылдыгында:

1. Кол жазмаларды экспертизадан өткөрүү - 14
2. Илимий макалаларга пикирлер - 5
3. Окуу китептерине пикирлер - 5

10. Кызматкерлердин өз билимин өркүндөтүүсү.

-Лабораториянын кызматкерлери (Рысбаев С.К., Абдухамидова Б., Иманкулова М.Т., Алмурзаева С., Эсенаманова Ж.) үч жыл ичинде 9 илимий-методикалык семинарларга, тренингдерге, республикалык жана эл аралык конференцияларга жана тегерек столдорго катышышкан.

-2016- ж. жетектөөчү илимий кызматкер Абдухамидова Б. доценттик наамын алган.

11. Лабораториянын ата-мекендик жана эл-аралык уюмдар менен байланышы

Лабораториянын кызматкерлери төмөнкү уюмдар жана окуу жайлар менен кызматташып турушат:

- МОТ-ИПЕК педагогикалык кадрлардын квалификациясын жогорулатуу жана жаш балдардын эмгеги боюнча;

- ОБЖ предмети боюнча видеоматериалдарды даярдоо;

- «Таалим Форум» 1-4 класстарда орус тилдүү мектептеринде кыргыз тили, орус тили жана чет тилдери предмети боюнча мультимедиялык программалык-методикалык комплекстерди, электрондук окутуу материалдарын экспертизалдоо;

- «Бирге окуйбуз» USAID, долбоору менен бирге өтүүчү тренингдерге;

- Азия банкы тарабынан билим берүү секторун өнүктүрүү боюнча: 30 инновациялык мектептерде директорлорду, завучтарды жана рай/горОО информациялык технологияларды окутуу;

-Алма-Ата шаарындагы Абай атындагы Педуниверситетинин тилдер кафедрасы (каф.башчысы Ж.Даулетбекова) менен тилдерди үйрөтүүнүн заманбаптехнологияларын бирге изилдөө боюнча келишим бар;

-КУУнун кыргыз тили, адабияты кафедрасы менен бирге Кыргыз тилин окутуу методикасы деген 9 томдук түзүлдү;

-ЖАГУнын башталгыч класстарда Окутуу технологиясы кафедрасы менен бирге Кыргызча-орусча-өзбекче сөздүк түзүлгөн;

-БатМУнун Кызыл-Кыядагы институнун окутуунун технологиясы кафедрасы менен Кыргыз уламыштары,1-2-3-томдуктары түзүлдү;
-ОШМУнын Кыргыз тили, адабияты кафедрасы менен бирге Кыргыз тилинен диктанттар жыйнагы түзүлгөн.

12. Илимий-педагогикалык кадрларды даярдоо (аспирантура, докторантура, изденүүчүлүк ж.б.).

Иманкулова М.Т. 2011-жылдан бери «Становление и развитие профессиональной деятельности социальных педагогов в общеобразовательных школах Кыргызстана» деген темасы боюнча 13.00.01 – жалпы педагогика, педагогиканын жана окутуунун тарыхы адистигине ылайык диссертациялык изилдөө ишин жазып келет. Кандидаттык минимумдарды бардыгын тапшырып бүткөн. Илимий жетекчиси - д.п.н., профессор Мамытов А.М.

13. Лабораториянын жогорку квалиф-да илимий кадрлар менен камсыз болушу.

Штаттык расписания боюнча лабораториядагы жогорку квалификациялуу адистер: Рысбаев С.К. - лаборатория башч.,д.п.н., профессор; Абдухамидова Б. – жетектөөчү илимий кызматкер, п.и.к., доцент.

14. Лабораториянын техникалык базасы.

Лабораториянын техникалык базасы толук камсыз болгон:

1. 5 компьютер;2 принтер;1 ноутбук;1 сканер;Офистик эмеректер: 6 кызматкер үчүн (стол, стул, тумба, шкаф). 2. 1 сейф.

Лабораторияны ишинин оң натыйжалары:

Лабораториянын 2015-2017-жылдардагы илимий-изилдөө иштеринин жүрүшүн пландуу текшерүүнүн жыйынтыктарын карап, жыйынтык чыгарып жатып, комиссия төмөнкүдөй он натыйжаларды белгилейт:

1. Мамлекеттик тил жана көп тилдүүлүк лабораториясынын илимий иштери академиянын жалпы ишмердүүлүгү менен бирге, анын жалпы илимий-изилдөө планынын негизинде жана лабораториянын жылдык илимий-изилдөө пландарына жараша талаптагыдай деңгээлде аткарылып келет.
2. Изилдөө жумуштары практика менен байланышта, учурдун коомдук талаптарына шайкеш жүргүзүлүп келет;
3. Акыркы үч жылда лаборатория тарабынан кыргыз тили, орус тили жана чет тилдери, ошондой эле кыргыз, орус жана дүйнөлүк адабиятты окутуунун бардык стандарттарын, окуу программаларын түзүү боюнча бардык иштерди толугу менен аткарышкан.
4. Лабораториянын кызматкерлери КББАнын пландык иштери менен чектелишпей, эл аралык билим берүү уюмдары менен тыгыз байланышып келет;
5. Республиканын билим берүү проблемаларын чечүүгө да активдуу катышышат жана пландан тышкары иштерди аткарышкан.

Лабораториянын ишмердүүлүгүн мындан ары өркүндөтүү максатында комиссия төмөндөгүдөй сунуштарды берет:

- ✓ Илимий кызматкерлердин жекече пландарын түзүүдө көйгөй маселени (проблеманы), илимий изилдөө ишинин актуалдуулугун ар тараптуу негиздөө керек.
- ✓ Лаборатория илимий-изилдөө иштери боюнча сынакты (апробацияны) жолго коюу максатында мектептер менен байланышты күчөтүп, эксперименталдык аянтчаларды түзүүнү колго алуусу жана аларды отчетто кеңири чагылдыруу, илимий изилдөө иштеринин практика менен байланышын күчөтүү зарыл.
- ✓ Эл аралык уюмдар (жогорку окуу жайлары, кафедралар, илимий-изилдөө түзүмдөрү, лабораториялар, борборлор ж.б.) жана долбоорлор менен, алсак, көп тилдүүлүк долбоору, орус тили жана адабият боюнча (Россотрудничество, журнал «Русское слово» (КРСУ), фонд «Русский мир», МАПРЯЛ) ж.б менен байланышты чыңдоо абзел.
- ✓ Көп тилдүүлүк багытындагы эл аралык практиканы тез арада иликтеп-үйрөнүп, жалпылоону жана бул багытта сунуштарды иштеп чыгууну колго алуу кажет.

- ✓ Илимий-изилдөө темасына байланыштуу эмгектерди Кыргыз Республикасынын аймагынан сырткары, эл аралык басылмаларда жарыялоого көбүрөөк көңүл буруу керек.
- ✓ Аткарылган иштердин теориядагы жана практикадагы таасирин көрсөтүүнү жолго коюу шарт.
- ✓ Илимий-изилдөө темаларын жалпы теманын алкагында практикадагы актуалдуу маселелерге арноо зарыл.

А.Мамытов: Биринчи Сулайман Казыбаевичти угалы. Комиссия кандай иштеди, айтылган сын-пикирлер менен макулсузбу?

С.Рысбаев: Комиссия эскерткичтин негизинде иштеди. Эскерткичте лабораториянын ишмердүүлүгүн чагылдыра турган негизги талаптар көрсөтүлүптүр. 3 жылдык ишти бир аз убакытта көрсөтүү кыйын, бирок бардыгын көрсөтүүгө биз аракет кылдык. лабораториянын алдына койгон максаттарын чечкенге аракет кылып келе жатабыз. Сын-пикирлер менен макулбуз. Лабораториянын жобосунун негизинде иштедик. Казахстан менен кызматташтык бар эле, бирок документтештире албай калыптырбыз. Чет өлкөдөн чыгарыш кыйын болуп жатат: жообу берилбей жатат. Чүй облусунун мектептерине бардык, бирок документтерин жасай алган жокпуз. Бул иштерди жылдырабыз.

Е.Син: 1. Что вы планируете делать по многоязычному образованию? 2. Как повышают свою квалификацию ваши сотрудники?

С.Рысбаев: Көп тилдуулуктүн абалы, социалдык жактан орду тууралуу тапшырма берилген. Ушул проблема боюнча изилдөө жүрүп жатат. Көп тилдүүлүк боюнча моделин тактап анан жарыялайбыз. Кызматкерлер бардыгы проект аркылуу үйрөнүп жатышат.

Б.Рыспаева: Стандарттарды апробациядан өткөрүү деп жазылыптыр. Ошол боюнча план түзүп койсоңор болбойт беле?

С.Рысбаев: Жазылган, бирок жалкоолуктан жазылбай калган.

А.Мамытов: Стандартты апробациядан өткөрүү тууралуу айтуудан алыс болсоңор. Стандарттын апробациясы китеп аркылуу болот.

К.Добаев: Лаборатория жакшы иш кылып жатат. бирок илим жокко эсе болуп жатат. Тилди описание аркылуу возрасттына карата окуу программасына киргизилет. Описание учебных целей. Кыргыз тилди окута албай жатабыз. эмне үчүн кыргыз тилди билишпейт. Орус мектепте эң эле чоң нааразычылык окуу китептери боюнча. Юдахиндин словарында жок сөздөр китепке кирип кеткен. Лексикалык минимумга кирбеген сөздөрдү изилдеп окуу китептеринен алып салыш керек. Деңгээл тууралуу: орус тилинин англис тилинин деңгээлдерин автоматически киргизип койдунар. Аны илимий тактоо керек, эмне үчүн ушул сөздөр кирди? Кайсы грамматика кириүү керек? Функциональная грамматика кыргыз тилде жок, бул маселе менен эч ким иштебей жатат. Илимий мекемеде сөзсүз изилдөө керек.

Г.Тагаева: Кечээ семинарда болдук, семинар тексттерди адаптация кылуу жөнүндө болду. Частотный словарь жасайбыз деп жатышат. Бизге сотрудничество сунуштады. Сиздер дагы кошулсаңыз болот ушул долбоорго.

А.Мамытов: Буга чейин 3 жыл мурда отчет бергенсиңер. Комиссия карадынарбы мурдагы текшерүүнүн жыйынтыктарын, сунуштарын?

С.Рысбаев: Андан бери көп иштер аткарылды. Чындыгында каралган жок.

А.Токтомаматов: Биз көбүнчө компетенттүүлүккө көңүл бурдук.

С.Байгазиев: Лабораториянын бир багыты көп тилдүүлүк. Көп тилдүүлүктүн идеясы батыштан келди. Көп тилдүүлүк биздин этнопедагогикада турат. Ажыбай деген каарман 70 тил билген. Бакай, Каныкей, Манас көп тил билген. Биздин философияда көп тилдүүлүк бар экендиги лабораториянын концепциясында болушу керек.

Лабораторияда жакшы эмгектер чыгып жатат. ошол эмгектердин ичиндеги идеяларды орусчага которуп сыртка чыгаруу керек. Аннотированный публикациялар бар экен. Кыргызча жазсаң дагы аннотациясы аркылуу эл аралык деңгээлге чыгасыңар. Менин

эмгектериме кенен аннотациясын жибергем, аларды эл аралык көргөзмөгө коюп, мага алтын медаль ыйгарып коюптур. Берилген сунуштарды угуу менен, ойлонуп,

А.Мамытов: Комиссиянын, кошумча материалдары менен тааныштым. Майда каталар: 1) справка кыргызча жазылып келип, анан «задачи исследования» орусча кетти. Бул эмнеси? Бир тилде жазылуу керек. 2) Советбек Орозкановичтин юбилейине арналган конференциянын темасын орусча бериптирсиңер, конференция кыргызча болбоду беле. 3) кыргыз тилине арналган жыл сайын өткөрүлгөн тегерек үстөлдөр деп коюптур. Биз быйыл бөлүндүк, силер өткөргөн жоксуңар, катышып эле жүрдүңөр. Быйыл тапшырма бердим, результат нулевой. Орусча жаздыңар деген - бул чектөө эмес. Кээде орус тилинде жооп берип койгула, орусча суроо берсе орусча жооп бергиле. Кыргыз тилчилердин чоң кемчилик – кыргыз тилинин тегерегинде эле иштеп каласыңар. Ошондуктан эмгектериңер сыртка чыкпай жатат.

Ири кемчиликтер: 1) илимий изилдөөлөр өткөрүлбөй калган, илимий изилдөөлөрдү колдойм. 2) дагы бир лабораторияны ачууну мен колдобойм. Себеби көп тилдүүлүк лабораториясын ачсак, анын ичинен орус тилди аталышында эле

С.Рысбаев: Мектептерде мини-лаборатория ачып, сабактарга катышып, анализ берип, изилдөө жүргүзөлү дегенбиз.

Мамлекеттик тил жана көп тилде билим берүү лабораториясынын 2015-2017-жылдардагы аткарган илимий-изилдөө иштерин текшерүүнүн жыйынтыгынын, талкуунун негизинде комиссиянын сунуштарына кошумча лабораторияга төмөнкү сунуштар берилди:

1. Лабораторияда илимий изилдөө иштери пландуу уюштурулуп жыл сайын жыйынтыгы талкуулансын. Илимий изилдөөлөр чектелген штаттардын негизинде өткөрүлсүн.

А.Мамытов: Лабораториянын ишмердүүлүгү «канаатандырарлык деп табылсын» деп долбоордо жазылыптыр, макулмун. Лаборатория бүгүнкү айтылган каалоолордун, замчаниелердин негизинде атайын отурум өткөрүп иш планын иштеп чыгып 2 жуманын ичинде вице-президентте бекитсин. Мамлекеттик тил жана көп тилдүү билим берүү лабораториясынын илимий-изилдөө иштерин пландык текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча справканын негизинде берилген сунуштар, отурумда айтылган сунушташтар менен ким макул? Каршы? Калыс? Бардыгы макул. Чечим кабыл алынды.

Добуш берүүдө ушундай чечимди колдоп Окумуштуулар кеңешинин отурумга катышкан 15 мүчөсү добуш беришти. Каршы, калыс болгон жок.

Талкуунун жана добуш берүүнүн негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Мамлекеттик тил жана көп тилде билим берүү лабораториясынын 2015-2017-жылга илимий изилдөө ишинин отчету канаатандырарлык деп табылсын.

2. Лабораториянын ишмердүүлүгүнө айтылган сын-пикирлерди жоюу, сунуштарды ишке ашыруу максатында иш планы иштелип чыгып 2 жуманын ичинде вице-президентте бекитилсин.

2. Мамлекеттик тил жана көп тилде билим берүү лабораториясынын жетектөөчү илимий кызматкери п.и.к., доцент Б.А.Абдухамидованын 2015-2017-жылдар үчүн аткарган илимий-изилдөө иштери боюнча отчету.

И. Угулду: Лабораториянын жетектөөчү илимий кызматкери Б.Абдухамидованын отчету (толук отчету тиркелет).

Илимий-изилдөө ишинин темалары:

2015-ж. – Жаңы стандарттын талаптарына ылайык кыргыз адабиятын компетенттүүлүктүн негизинде окутуу (5-7-класс).

2016-ж. – Кыргыз адабиятынын жаңы стандартына жана окуу программасына ылайык 5-7-класстары үчүн кыргыз адабияты окуу китептерине коюлуучу дидактикалык талаптарды аныктоо жана аларды жүзөгө ашыруунун технологияларын иштеп чыгуу.

2017-ж. – Жаңы предметтик стандарттын жана окуу программанын негизинде жалпы билим берүүчү мектептердин 5-6-класстары үчүн компетенттүүлүктүн негизиндеги жаңы муундагы кыргыз адабияты окуу китептерин түзүүнүн талаптары.

Изилдөөнүн актуалдуулугу: Жалпы билим берүүчү орто мектептердин 5-7-класстарында кыргыз адабияты сабагын компетенттүүлүктүн негизинде окутуунун талаптарын, критерийлерин жана ыкмаларын аныктоону илимий негизде атайын иштеп чыгуу маанилүү маселелердин бири.

Адабият аркылуу окуучунун рухий дүйнөсүн байытуу, китеп окуу маданиятын көтөрүү, ага коюлуучу дидактикалык талаптарды, окурмандык ишмердүүлүктү калыптандыруу процессинде компетенттүүлүктүн негизинде окутуунун талаптарын, ыкмаларын изилдөө, механизмдерин иштеп чыгуу, алдыңкы тажрыйбаларды үйрөнүү жана жалпылоо, сабактардын атайын үлгү иштелмелерин даярдоо, аларды мектеп практикасында сыноодон өткөрүү зарылдыгы келип чыкты.

Изилдөөнүн алдына коюлган милдеттер:

2015-ж.:

- 1) жаңы стандарттын талаптарын окуп үйрөнүү;
- 2) адабиятты компетенттүүлүктүн негизинде окутуунун талаптарын изилдеп үйрөнүү;
- 3) адабиятты компетенттүүлүктүн негизинде окуп-үйрөнүүнүн талаптарын, ыкмаларын аныктоо.

2016-ж.:

- 1) учурдагы окуу-нормативдик документтерди, 5-7-класстардын кыргыз адабияты окуу китептерин анализдөө;
- 2) окуу китептерине коюлуучу дидактикалык талаптар боюнча теориялык-методикалык адабияттарды талдоо, жалпылоо;
- 3) окуу китептерине коюлуучу дидактикалык талаптарды аныктоо;
- 4) окуу китептерине коюлуучу дидактикалык талаптарды жүзөгө ашыруу боюнча суроо-тапшырмалардын системасын түзүү;
- 5) 5-6-класстар үчүн кыргыз адабияты окуу китептеринин план-проспектисин түзүү.

2017-ж.:

- 1) Жаңы предметтик стандарттын жана окуу программанын негизинде жалпы билим берүүчү мектептердин 5-6-класстары үчүн кыргыз адабияты окуу китептерин түзүү боюнча илимий-методикалык адабияттарды талдоо, жалпылоо;
- 2) 5-6-класстар үчүн компетенттүүлүктүн негизиндеги жаңы муундагы кыргыз адабияты окуу китебин түзүүнүн дидактикалык талаптарын аныктоо;
- 3) Компетенттүүлүктүн негизиндеги жаңы муундагы кыргыз адабияты окуу китебин баалоонун критерийлери менен инструменттерин иштеп чыгуу;
- 4) 5-6-класстар үчүн кыргыз адабияты окуу китептеринин кол жазмаларын даярдоо.

Изилдөөнүн максат-милдеттерине ылайык алынган натыйжалардын кыскача мазмуну:

2015-ж.:

- 1) Жаңы стандарттын талаптарына ылайык кыргыз адабиятын компетенттүүлүктүн негизинде окутуунун талаптары, ыкмалары талдоого алынды жана жалпыланды.
- 2) Кыргыз адабиятын 5-7-класстарда жаңы стандартка ылайык компетенттүүлүктүн негизинде окуп-үйрөнүү боюнча методикалык көрсөтмөлөр иштелип чыкты. Тактап айтканда, аталган предметти окутууда өз алдынча, жупта, кичи топтордо иштөөнүн жана текстти окуу, анын мазмунун түшүнүү, окуяны талдоо, каармандарга мүнөздөмө берүү, чыгармачыл ой толгоо, сынчыл ой жүгүртүү, баа берүү д.у.с. иш-аракеттерди жүргүзүүнүн жолдору, ыкмалары каралды жана методикалык көрсөтмөлөр иштелип чыкты.
- 3) Иштелип чыккан методикалык көрсөтмөлөр, үлгү сабактар даярдалды жана мектеп практикасына сунушталды.

4) Айрым мугалимдердин алдыңкы тажрыйбалар үйрөнүлдү, жалпыланды.

5) Аталган темага ылайык бир нече макалалар илимий-методикалык журналдарга жарыяланды жана илимий-методикалык конференцияларда окулуп, талкууланды.

2016-ж.:

1) Кыргыз адабияты предмети боюнча окуу-нормативдик документтер, 5-7-класстар үчүн кыргыз адабияты окуу китептери жана методикалык колдонмолор талдоого алынды.

6) Окуу китептерине коюлуучу дидактикалык талаптар боюнча теориялык-методикалык адабияттар каралып, талданды.

7) Кыргыз адабияты окуу китебине коюлуучу дидактикалык талаптар каралып, айрым сунуштар менен толукталды.

8) 5-6-класстар үчүн Кыргыз адабияты окуу китебинин кол жазмасы даядалып, КРдин Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан жарыяланган сынакка катышуу үчүн тапшырылды.

9) Кыргыз адабиятын 5-7-класстарда жаңы стандартка ылайык компетенттүүлүктүн негизинде окуп-үйрөнүү боюнча, тактап айтканда, аталган предметти окутууда өз алдынча, жупта, кичи топтордо иштөөнүн жана текстти окуу, анын мазмунун түшүнүү, окуяны талдоо, каармандарга мүнөздөмө берүү, чыгармачыл ой толгоо, сынчыл ой жүгүртүү, баа берүү д.у.с. иш-аракеттерди жүргүзүүнүн жолдору, ыкмаларына ылайык методикалык көрсөтмөлөр, сабактардын үлгү-иштелмелери иштелип чыкты.

5. Бир нече макалалар илимий-методикалык журналдарга жарыяланды жана илимий-методикалык конференцияларда окулуп, талкууланды.

2017-ж.:

1) **Илимий изилдөөгө тиешелүү адабияттар окуп-үйрөнүлдү**

2) **Окуу китептерине коюлуучу жалпы талаптар аныкталды. Окуу китеби төмөнкүлөргө дал келүүсү зарыл:**

1. Билим берүүнүн мазмунуна дал келиши;

2. Билим берүүнүн принциптерине дал келиши (окутуудагы негизги дидактикалык төмөнкү принциптердин ишке ашырылышын камсыз кылууга тийиш: илимийлүүлүк, жеткиликтүүлүк, системалуулук, уланмалуулук, чыгармачылык, дифференцирленгендик).

3) **Кыргыз адабияты окуу китептерине коюлуучу талаптар үйрөнүлүп, жалпылаштырылды.**

1. Кыргыз адабияты окуу китептерине материалдарды берүүдө, алардын ырааттуулугун сактоодо жана китептин мазмунун окуучуларга жеткирүүдө дидактиканын **акыл-эстүүлүк жана активдүүлүк, көрсөтмөлүүлүк, ырааттуулук, бекемдик, илимийлик, теория менен практиканын байланыштуулугу, уланмалуулук** ж.б.

2. Тексттерди жана тексттен үзүндүлөрдү сунуш кылууда жана адабий көрүнүштөрдү талдоодо программалык көркөм чыгармаларды тандап алуудагы төмөндөгүдөй **чен-өлчөмдөр** жетекчиликке алынууга тийиш: **адеп-ахлактык чен-өлчөм** (чыгарманын бийик моралдык-этикалык асыл нарктарга, гуманисттик идеяларга тарбиялоочу мүмкүнчүлүгү, тарбиялык-таанытуучулук потенциалы); **эстетикалык-көркөмдүк чен-өлчөм** (чыгарманын көркөм формасынын кооздугу жана анын окурмандар арасындагы рейтингинин жогорулугу); **лингвистикалык чен-өлчөм** (адабий тилдин нормасында, жалпы калк үчүн мүнөздүүлүгү); **психологиялык-педагогикалык чен-өлчөм** (чыгарманын окуучулардын жаш өзгөчөлүгүнө, кабылдоо мүмкүнчүлүгүнө, таанып-билүүчүлүк кызыкчылыгына, муктаждыгына ылайык келиши); **жанрдык-тематикалык чен-өлчөм** (чыгармалардын жанрдык жана тематикалык ар түрдүүлүгү).

4) **Кыргыз адабияты окуу китебинин мазмунунун дидактикалык методикалык иштелишине коюлуучу жалпы талаптар аныкталды.**

1. Кыргыз адабияты окуу китебинин мазмунунун баяндалышы азыркы дидактиканын жеткиликтүүлүк жана тууралык (аныктык, тактык) принцибине таянышы зарыл.

2. Кыргыз адабияты окуу китебинин мазмуну адабият предметинин методикалык талаптарынан келип чыгат.

3. Окуу китептери мурда өтүлгөн материалдарга жана окуучулардын тажрыйбаларына ылайыкталат.
4. Окуу китептеринде суроо-тапшырмалар көп жактуу, көп багыттуу болот.
5. Суроо-тапшырмалардын жана мазмундун татаалдык деңгээли ар түрдүү болууга тийиш.
6. Окуу китебинде бул же тигил суроо-тапшырмаларды чечүүдө окуучунун ой жүгүртүүсүнө кеңири жол ачуу зарыл.
7. Окуу китеби баланын интеллектуалдык, эмоционалдык-баалуулук, эрктик, эстетикалык ишмердүүлүктөрүн өнүктүрүүгө шарт түзүп, репродуктивдүү тапшырмалар, анын ичинде оюнга, кызыктуу окуяларга, баяндарга, окуу материалдарын топтоштурууга, салыштырууга, жалпылоолорго, жекелештирүүгө негизделген чыгармачылык иштер кеңири болушу шарт.
8. Окуу китептеринде даяр материалдар, мисалы, адабий тексттер гана болбостон, ошолордун негизинде окуучу өз алдынча ой жүгүртө алган, аны ойлоонууга түткөн өз алдынча ишмердүүлүктү ишке ашыруучу материалдар да кеңири берилиши керек.
9. Окуу материалдары окуучулардан даяр маалыматтарды гана талап кылбастан, тааныш эмес жагдайларды, стандарттуу эмес учурларды да сунуштап, алардан чыгуунун, ошондой кырдаалдардан жол табуунун жолдорун да үйрөтүүсү керек.
10. Окуу китебинде ар бир теманын материалдарынын курамы окуу материалын уюштуруунун этаптары менен байланыштырылат: биринчиси – издөө тибиндеги тапшырмалардын системасы, ал белгилүү бир максатка алып кирет; экинчиси – окуучунун өз алдынча иштеринин жыйынтыктарын окуулуктун материалдары (түшүнүктөр, маалыматтар, аракеттер, маалыматтар) менен байланыштыруу, салыштыруу, бириктирүү; үчүнчүсү – биринчи жана экинчи этапта алган билим жана билгичтиктерди колдоно билүү.

Б.Абдухамидованын отчетун уккандан кийин талкуу болду.

С.Мурзаев: Кандай компетенттүүлүктөрдү белгилединер?

Б.Абдухамидова: Биз төмөнкү компетенттүүлүктөрдү белгиледик: адабий-теориялык, когнитивдик (таанып билүүчүлүк), маданий.

С.Мурзаев: Анда мурдагы окшош болуп калат да. Бул жерде компетенттүүлүктөр жок болуп жатпайбы.

Б.Абдухамидова: Адабий-теориялык компетенттүүлүктөрдү өнүктүрүү үчүн чыгармалар аркылуу мазмундук-тематикалык билимдерге ээ болушса, маданий компетенттүүлүктөрдү адабий чыгармалардын идеялык-тематикалык табияты, образдардын системасы аркылуу, элдин жан-дүйнөсүн, философиясын, улуттук психологиясын, эстетикалык-нравалык идеалдарын билүү, чыгармалар аркылуу таалим-тарбия алуу. Когнитивдик болсо – адабий чыгарманын сюжети аркылуу элдин турмушу тууралуу билүү...

А.Мамытов: Батма, жөнөкөй сөздөр менен айтчы. Дидактикалык принциптер жөнүндө айтып жатасыңар. Дидактикалык принциптер канча педагогикада?

Б.Абдухамидова: Илимийлүүлүк, далилдүүлүк, уланмалуулук...

А.Мамытов: Педагогикада дидактикалык принциптер канча? Ушундай түшүнүктөрдү так билиш керек да. Жаңы дидактикалык-тууралык принцип деп жүрөт, бул эмне? Мындай принцип жок да.

Б.Абдухамидова: Адашып жазылып калса керек.

А.Мамытов: Силер 7 принципти сунуштап жатасыңар. Ушул талаптар окуу куралын тандап алууда канчалык колдонулуп жатат? Практикага кирдиби деген сөз. Кимге сунушталды, кандай болду?

Б.Абдухамидова: Колдонулган жок.

А.Мамытов: Баалоо боюнча критерийлерди иштеп чыктык деп жатасыңар. Бир жерде пайдаландыбы?

Б.Абдухамидова: Жок.

А.Мамытов: 3 жылдык илимий ишиңердин фокусу жалаң эле окуу куралы. Биз сизди китеп жазуу максатында эле кармап турабызбы, же илимий иштин өңүтү башкабы?

Б.Абдухамидова: Окуу китептерин биз талдоого алган үчүн, окуу китебинин жаңы моделин, кол жазмасын даярдадык.

А.Мамытов: Окуу китебин жазуу башка, илимий изилдөө иши башка да. Илимий даражаңар бар. Эгерде жакшы китеп жазсаңар, доцент же профессор деген наам бериши мүмкүн. Окуу китеп үчүн илимий даража береби? Бербейт. Бул методикалык жумуш. А биз илимий кызматтабыз. Китеп жазып, аны изилдей берген болбойт. Илимий изилдөө болушу керек. Китепти анализдөө илимий иштин өзөгү эмес. Эксперименталдык материалдарды чогултуп, анализ кылып, жыйынтыгын чыгаруу керек. Ишке ашпай калган методологиялык материалдарды изилдеп чыккыла, далилдегиле. Существующий учебникти анализдей берсеңер илимий ишиңер калып калды.

А.Токтомаматов: Китеп жазганды жана илимий ишти экиге бөлүш керек. Окуу китебин жазса, ал методикалык иш, окуу китебинин илимий негизин иштеп чыкса, бул илимий иш. Батма, сиз адабият боюнча окуу китеби хрестоматия катары чыкканы туурабы?

Б.Абдухамидова: Окуу китебинин формасы менен кетиш керек, хрестоматия өзүнчө.

А.Мамытов: Ушул проблеманы кескин түрдө көтөрүп, прессага чыкпайсыңарбы.

Б.Абдухамидова: Бул жерде проблема бар: хрестоматиялар чектелүү нускада чыгат, мектептерге жетпей калат, ошол себептен окуу китебине чыгармаларды киргизип коюу маселеси чыкты.

Б.Рыспаева: Окуу китептерине жаңы талаптар иштелип чыкты деп жүрөт. Кайсы талаптарды иштеп чыктыңар?

Б.Абдухамидова: Кыргыз адабияты окуу китебине жаңы талаптар иштелип чыкты.

А.Мамытов: Быйыл 5,6-класстар үчүн хрестоматия болуп бекибедиби адабият китеби.

С.Рыспаев: Окуу китеби 5, 6-класс үчүн окуу китеби текст менен суроо-тапшырмалар болушу керек. 7-9-класстарда окуу китеби кириши керек.

С.Байгазиев: Ортоңку класста адабий окуу, программада дагы ошондой жазылган. Системалуу окутуу жок. Окуу китеби-хрестоматия деп жазылат. Азыр Россияда дагы ошондой чыгып жатат.

К.Добаев: Батма көп иш кылып жатат, жыл сайын 1-2 китеп чыгат. Бирок, Кыргыз адабияты боюнча илимий изилдөө такыр жок. Предметтик стандарттын түзүүчүлөрдүн бири Батма. Бирок, ал илимий изилдөө эмес. Батма көрсөткөн компетенцияларды жакшылап изилдөө керек. Шейман жазгандар өз убагында жакшы болгон. Окуу китебин жазганда кандай проблемалар бар, мазмуну кандай болушу керек, булардын бардыгы изилдөөлөрдүн максаты. Биздин адабият китептери жөн эле хрестоматия болуп калган.

А.Мамытов: болуптур, бизде, орустарда ушундай болуп калыптыр, бул советский подход. Чет өлкөдө кандай?

К.Добаев: Ал жакта жылдын аягында опрос болот, кайсы китептер популярдуу, актуалдуу. Мисалы, быйыл Нобелевская премияны ким алды, Ал жакта таза литературный сабак жок, сабак-инсценировка. Оку келишет, анан сабакта инсценировка кылат. Биз содержаниеге басым кылабыз. Адабият на уровне информации болуп калган. Адабият биздин жүрүш-турушубузга кандай таасирин берет, кандай ойлондурут, ошол талкууга алынат.

А.Мамытов: Германияда биз адабият сабагына катыштык. Бир жума мурда чыгарманы окуганы бергенбиз деп айтылды. Анан балдар инсценировка кылышты, малый тебатур 40 минуттун тегерегинде. Балдар талдашты, ойлорун айтышты. Адабия сабагы 90 минут болот экен, сабак мазмундуу, кызыктуу өтөт экен.

С.Байгазиев: Сиз айтып жаткан методика 20 жыл мурун практикага кирген. “Б.Исаковдун методикасы” деп тажрыйбасын жайылтканбыз. Бул методика бизде бар, бирок, жалпы жайылбай жатат.

А.Токтомаматов: “Адабий окуу китебинин илимий-методикалык негиздери” деген темага Алматыдан, Москвадан таппай койгом жетекчи. Бизде изилдөөлөр жок болып жатат: чыгарманы чыгармага салыштыруу, чыгарманы өзгөртүү, ушунун баары теория, теорияны улантуу керек. Адабият окуу китеби хрестоматия түрүндө берилсе дагы, системага

келтирүү керек. Чыгарамларга карата салыштырмалуу маселелери, сөз каражаттарын табуу, аларды салыштыруу ж.б. маселелери сөзсүз кириши керек.

С.Рысбаев: Батманын отчетун лабораторияда укканбыз. 2013, 2014-жылдарда окуучунун окурмандык ишмердүүлүгү тууралуу бергенбиз. Ошонун негизинде окуу китебине кандай талап болушу керек. Системалуу келе жатат 2012-жылдан бери. Докторлук иши дагы ушул багытта. Китеп маселеси проблемалуу. Окуу китептеринин талаптары боюнча С.Байгазиев, Н.Ибраева, Дүйшекеевдер жазышты. Мен дагы жаздым. Школьный учебник деп 22 том чыкты, ичинде баалуу сунуштар бар.

С.Байгазиев: Адабий окуу боюнча китептерди карасак, 90% акын, жазуучулардын тексти. Ошондуктан автор эмес, түзүүчүлөр болушуңар керек.

А.Токтомаматов: Менин китебимде 70% чыгармалар, калганы анализ.

А.Мамытов: Адабият тууралуу өткөн жумада Жогорку кеңеште каралды. Маселе татаал маселелердин бири. Манасты окутуу маселесин эсинерден чыгарбасаңар, себеби Манасты адабият мугалими окутканы туура болот деп келечекте иштейли.

Б.Абдухамидованын отчетун кабыл алсак, отчету канааттандыруу деп бекитсек деп сунуштайм. Б.Абдухамидованын аткарган иштеринин негизги фокусу окуу китеби болуп калгандыгын колдобойбуз, ал методикалык проблема. Ээлеген кызматына ылайык Б.Абдухамидова келечектеги ишмердүүлүгүнүн багытын өзгөртсүн, адабияттын проблемаларын терең изилдесин. Кыргыз адабияты боюнча изилдөөлөр фундаменталдык изилдөөлөр болушу керек да. Лаборатория тегерек стол уюштурсун Кыргыз адабиятынын проблемалары боюнча. Бул проблема көбүнчө Ибийрайым к. Айжандын лабораториясына тиешелүү болот экен.

Ушундай чечимге ким макул? Каршы? Калыс? Бардыгы макул. Чечим кабыл алынды.

Жыйынтыгында жетектөөчү илимий кызматкери п.и.к., доцент Б.А.Абдухамидованын 2015-2017-жылдар үчүн аткарган илимий-изилдөө иштери боюнча отчетун канааттандыруу деп табуу сунушун КББАнын Окумуштуулар кеңеши бир добуштан колдошту.

Талкуунун жана добуш берүүнүн негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Жетектөөчү илимий кызматкери п.и.к., доцент Б.А.Абдухамидованын 2015-2017-жылдар үчүн аткарган илимий-изилдөө иштери боюнча отчету канааттандыруу деп табылсын.

3. Жаңы предметтик стандарттардын негизинде түзүлгөн окуу программаларын бекитүү жөнүндө.

3.1. Окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлгөн билим берүү уюмдарынын 10-11- класстары үчүн Кыргыз жана дүйнөлүк адабиятынын программасынын (түзүүчүлөр: С. Байгазиев, А.Муратов, С.Рыспаев, Абдухамидова Б., Акматов К., Алмурзаева С.) кол жазмасы жөнүндө.

Технология, искусство жана дене маданияты маселелери лабораториясынын башчысы п.и.к. **Ибийрайым кызы Айжан** окутуу орус, өзбек жана тажик тилдеринде жүргүзүлгөн билим берүү уюмдарынын 10-11-класстары үчүн Кыргыз жана дүйнөлүк адабиятынын программасынын кол жазмасы (түзүүчүлөр: С. Байгазиев, А.Муратов, С.Рыспаев, Абдухамидова Б., Акматов К., Алмурзаева С.) тууралуу маалымат берди. Аталган программа окутуу орус, өзбек жана тажик тилинде жүргүзүлгөн билим берүү уюмдарынын 10-классына жумасына 1 саат, 11-класска жумасына 1 сааттык көлөм менен окутуулары айтылды. Ошондой эле окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлгөн бардык мектептерде кыргыз жана дүйнөлүк адабияттан билим алуусунун шарттарын, алардын үзгүлтүксүз, бир калыпта жана өркүндөтүү менен билим алуу процессине кам көрүлөөрү тууралуу белгиленди.

Бул предметтин башкы максаттары – *биринчиден*, кыргыз адабий казынасын кыргыз тилинде тааныштыруу аркылуу кыргыз адабияты тууралуу мекендеш окуучулардын

жалпы түшүнүктөрүн калыптандыруу, кыргыз тилинен алган билимдерин, оозеки жана жазма речин өстүрүүгө көмөктөшүү, адабий чыгармалар боюнча түпкү элдин жалпы улуттук, этнографиялык, этнопедагогикалык өзгөчөлүктөрүн, менталитетин, психологиясын таанып билүү, адабияттын адептик, эстетикалык-гедонисттик, таалим-тарбиялык, дүйнө таануучулук жана билим берүүчүлүк таасирин жаштарга сиңдирүү; *экинчиден*, окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлгөн мектептердин окуучуларын дүйнөлүк адабияттын классикалык чыгармалары менен тааныштыруу, алардын адабий-теориялык, маданий, коммуникативдик компетенттүүлүктөрүн жогорулатуу.

Программанын түзүлүшү, мазмуну программаларды жазууга коюлган талаптарга жооп берет. Программа лабораториянын отурумунда талкууланып, жактырылган.

Рецензент катары п.и.д., проф. А.Муратов, п.и.к. З.Мурзалиевалар оң пикирлерин жазышкан.

А.Мамытов: Программанын структурасы талапка ылайык түзүлгөн эмес. Жакшылап карап киргизбейсиңерби! Вопрос снять с повестки дня.

Жогорудагы белгиленген маалыматтардын негизинде **Окумуштуулар кенешичечим кылат:**

1. Окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлгөн билим берүү уюмдарынын 10-11-класстары үчүн Кыргыз жана дүйнөлүк адабиятынын программасынын (түзүүчүлөр: С. Байгазиев, А.Муратов, С.Рыспаев, Абдухамидова Б., Акматов К., Алмурзаева С.) кол жазмасы кайрадан иштеп чыгуу үчүн түзүүчүлөргө кайтарылсын.

4. Утверждение рукописей.

4.1. Учебное пособие «Торговля людьми – актуальная проблема современного общества». (сост.: Мамбетова С., Тулегабылова Н., Сариев. Э.).

Слушали: представление заведующего лабораторией, к.п.н., доцента Иманкулова М.К. об утверждении рукописи учебного пособия «Торговля людьми – актуальная проблема современного общества».

Учебное пособие «Торговля людьми – актуальная проблема современного общества» предназначено для общеобразовательных организаций и учебных заведений среднего и высшего профессионального образования. Пособие состоит из предисловия, 4 глав, содержащих теоретический и практический разделы, приложений и списка использованной литературы.

Первая глава посвящена анализу факторов, оказывающих влияние на организацию торговли людьми, описанию форм и механизмов торговли людьми, незаконного ввоза мигрантов.

Вторая глава посвящена анализу ситуации с торговлей людьми в Кыргызстане, юридическим и правовым основам противодействия.

Третья глава повествует о категориях людей, которые чаще всего становятся жертвами торговли людьми.

В четвертом, практическом разделе, дано описание интерактивных технологий обучения, методические рекомендации по подбору заданий, организации и проведению занятий.

Вместе с тем, в рукописи имеются определенные недочеты, которые необходимо исправить:

- 1) Названия первой и второй глав идентичны, предлагается дать другие названия.
- 2) Составители дают необоснованные термины. Например, на стр.52 – «принципы – испытанный и эффективный метод». Тогда как согласно теории образования «принцип – это руководящая идея», а «метод – способ решения существенной педагогической задачи», то есть два понятия имеют совершенно разную смысловую нагрузку.
- 3) Не всегда уместно используются понятия из иностранного языка. Например, «коуч», «коучинг», «коучер».

- 4) Необходимо доказательно, в соответствии со статистическими данными, приводить определенные цифры. Например, данные о количестве детей, не охваченных образованием.

Вышеуказанные недочеты могут быть устранены при подготовке пособия к печати.

Учебное пособие можно рекомендовать не только для общеобразовательных организаций и учебных заведений среднего и высшего профессионального образования, но и для образовательных организаций начального профессионального образования. Внедрение данного пособия в образовательные организации будет способствовать предотвращению вероятности преступлений, связанных с торговлей людьми.

Рецензентами учебного пособия выступили д.п.н., проф. Мамытов А.М., а также сотрудники лаборатории к.п.н., доцент Джунушалиева К.К и н.с. Куйкеева К.С.

После представленной информации члены Ученого совета перешли к обсуждению. В обсуждении приняли участие А.Мамытов, А.Токтомаматов, М.Иманкулов, которые отметили, что рукопись соответствует требованиям учебного пособия. Также предложено новое название рукописи «Торговля людьми – проблема современного общества». Во время голосования 15 членов Ученого совета, присутствующих на заседании, проголосовали за одобрение рукописи. Против, воздержавшихся нет.

На основании обсуждения и голосования **Ученый совет постановляет:**

1. Учебное пособие «Торговля людьми – проблема современного общества» (сост.: Мамбетова С., Тулегабылова Н., Сариев. Э.) одобрить и рекомендовать к изданию.

4. Утверждение рукописей.

4.2. О рукописи атласов и контурных карт по географии Кыргызской Республики для 8-9-х классов общеобразовательных школ (картографы: Малаховский И.А., Анисимов Н.А., Загоровская А.Н., Кирюхин Ю.Н., Ильина С.А.).

Слушали: представление заведующего лабораторией, к.п.н., доцента Иманкулова М.К., который представил информацию об атласах и контурных картах по географии Кыргызской Республики для 8-9-х классов общеобразовательных школ.

Данное учебное пособие является частью учебно-методического комплекса по географии Кыргызской Республики, изучаемой в общеобразовательных организациях. Учебные атласы являются пособиями при изучении географии в школе. Составителями поставлена задача создания атласов по темам в соответствии с учебным материалом, представленным в школьных учебниках по географии. Атласы знакомят учащихся с фундаментальными законами физической и экономической географии, причинно-следственными связями в природе и социально-экономической жизни.

Рукопись атласа состоит из двух частей: атлас по физической географии (объем 37 стр.) и атлас по экономической географии (объем 51 стр.) Кыргызской Республики. Атлас по физической географии для 8 класса содержит 15 карт и фотографии растений, животных, распространенных на территории Кыргызстана и справочные материалы.

Атласы являются новыми по содержанию и необходимы для изучения предмета География в школе.

Вместе с тем, в рукописи атласов выявлены следующие недостатки:

1. Содержание и последовательность карт в атласе не соответствуют учебной программе по географии и тексту учебника.
2. Не выполнены требования, предъявляемые к содержанию общегеографической карты, которыми являются: картографическая сетка, масштаб (математическая основа карты). Например, «Кыргызстан» должен был называться «Физическая карта Кыргызской Республики», (стр.2, 8 класс) без масштаба, без условных знаков, без картографической сетки. Карты на страницах 4, 5, 6, 10, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 являются картографическими материалами интернет-ресурсов. «Климатическая карта Центральной Азии» предложена в 9 классе, а должна быть в восьмом классе. Фотографии заповедников

даны в 8 классе, а географическая характеристика дана в 9 классе. Все карты административных областей республики предложены в контурной форме.

3. В атласе отсутствуют методические указатели и инструкции, облегчающие его использование.
4. Не учтены возрастные особенности восприятия информации учащимися. Предложенные картографические материалы не обработаны для учебных целей в 8-9 классах.
5. Шрифты условных знаков использованы в картах разные, хотя требуются единые для всех школьных карт атласа.
6. Отдельные фотографии размещены нецелесообразно (стр. 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 33).
7. Требуется тщательной доработки перевод терминов на кыргызский язык.

Таким образом, данное учебное пособие не соответствует требованиям к составлению учебного пособия и картографического издания. Требуется серьезно переработать с соблюдением требований картографического издания и учебного пособия для учащихся.

Государственная картографо-геодезическая служба Кыргызской Республики (Госкартография) на запрос Кыргызской академии образования сообщает: экспертиза атласов и контурных карт по географии Кыргызской Республики для 8-9-х классов общеобразовательных школ (картографы: Малаховский И.А., Анисимов Н.А., Загоровская А.Н., Кирюхин Ю.Н., Ильина С.А.) показала, что составителями допущены многочисленные ошибки в названии рек, озёр, перевалов, гряды гор, ледников. Неправильно обозначена высота гор. В связи с тем, что в атласах и контурных картах имеются серьезные ошибки и недостатки, Госкартография считает нецелесообразным продолжать экспертизу. Отмечено, что для составления картографических материалов в обязательном порядке необходимо привлекать квалифицированных специалистов с использованием новых карт.

После представленной информации члены Ученого совета перешли к обсуждению. В обсуждении приняли участие А.Мамытов, А.Токтомаматов, М.Иманкулов, которые отметили, что составление карт должно осуществляться на основе договора с Госкартографией КР.

Исходя из вышеизложенного, данные рукописи не могут быть утверждены. За такое решение проголосовало 15 членов Ученого совета, присутствующих на заседании. Против, воздержавшихся нет.

По итогам обсуждения и голосования Ученый совет постановляет:

1. Рукописи атласов и контурных карт по географии Кыргызской Республики для 8-9-х классов общеобразовательных школ (картографы: Малаховский И.А., Анисимов Н.А., Загоровская А.Н., Кирюхин Ю.Н., Ильина С.А.) в связи с несоответствием учебной программе по географии для 8-9-х классов, наличия многочисленных ошибок не утверждать.

2. Рекомендовать составителям для составления новых картографических материалов привлекать квалифицированных специалистов с использованием новых карт и руководствоваться требованиями к составлению учебных пособий для общеобразовательных школ.

5. Памирден келген кыргыз балдарына билим берүү маселеси боюнча командировканын жыйынтыгы тууралуу билдирүү.

Угудду: Мамлекеттик тил жана көп тилде билим берүү лабораториясынын башчысы п.и.д., проф. С.Рысбаев төмөндөгүлөрдү билдирди.

Улуу Памирден келген кыргыз балдарын окутуу маселеси боюнча Нарын районундагы Куланак айылына 24-26-октябрында болгон иш сапарымдын жыйынтыгы тууралуу төмөндөгүлөрдү билдирем.

Улуу Памирден келген кыргыздар Нарын районунун Куланак айылындагы кесиптик лицейдин жатаканасына жайгашыптыр. Алардын жалпы саны-33. Анын ичинен 12си ата- энелер. 6 жаштан 23 жашка чейинкилери-21. Мындан эки эркек бала бакчага бара турган 6 жаштагылар. Ал эми, 10 жаштан 15 жашка чейинкилери 10, 16дан 23 жашка чейинкилери 9 эркек бала.

Куланак мектебинин башталгыч класстарынын эки мугалими балдарды эки топко бөлүп, болжолдуу план түзүшүп, «Алиппе» китеби боюнча сабат ачуу иштерин жүргүзүп жатышыптыр.

Мен ал мугалимдерге Кыргыз билим берүү академиясы тарабынан түзүлгөн окуу планын жана программалары менен тааныштырдым. Мугалимдер ал программалар боюнча кыргыз тили, математика, табияттаануу, турмуш-тиричилик коопсуздугу, музыка жана физкультура боюнча календардык пландарын түзүп алып иштей турган болушту.

Азыркы учурда 19 бала окууну башташыптыр. Мен алардын ар бири жана алардын ата-энелери менен жекече аңгемелештим. Окуу көндүмдөрүн байкадым. Негизинен, 8-10 жаш курактагылар өз жеринен эч кандай билим алышкан эмес. 11ден 15 жашка чейинкилердин ичинен 5 бала фарсча сабатсыздыгын жоюшкан, айрымдары ата-энесинен, айрымдары айылдык мектептен тамга таанышкан, араб арибинде аттарын жаза алышат. 15-16 жаштагы 2 бала кыргызча жана англисче тексттерди шар окушат жана жаза билишет, англисче таза сүйлөшөт. Дагы бири кыргыз текстин токтолуп-токтолуп окуйт. 16дан 23 жашка чейинки 9 эркек бала фарсча аттарын жаза билишет, бирок кыргыз алфавитинде жаза алышпайт.

Балдар «Кайсы сабактарды окугуңар келет?», «Эмнеге кызыгасыңар?», «Бул жактан эмнелерди үйрөнгүңөр келет?» деген суроолорго: орус жана англис тилин, компьютерди окуп-үйрөнгүлөрү келерин айтышты.

Бул маселелерди чечүү үчүн Куланак орто мектебинин директору менен жолугуштук. Директор андай сабактар үчүн мугалим штатын чечүү кыйын болорун, ал тургай, сабат ачуу ишин жүргүзүп жаткан эки мугалимдин штаты чечиле электигин билдирди. Ошондуктан, директор менен макулдашып, орус, англис тилдери, лицейдеги компьютер классынын базасында компьютер боюнча жана эркек балдар үчүн спорт ийримдерин уюштуруп, алардын пландарын түзүүнү сүйлөштүк.

Ушундай эле штат маселесин чечүү проблемасы бакча курагындагы 2 бала менен дабар экен. Анткени 2 бала үчүн айылдык бала бакчадан бир тарбиячы келип, иштеп жатыптыр.

Бул абалдар тууралуу ошол жерден туруп, КРнын Билим берүү жана илим министринин орун басары С.К.Калдыбаев менен сүйлөштүк жана бир катар кадамдарга бардык:

- бакча жашындагы 2 баланы айылдык бала бакчага которуу;

-башталгыч класска жашы туура келген 3 баланы 2 жумага чейин дагы да тездетип тамга таанытып, андан кийин мектепке киргизүү.

Ушул маселелерди чечүү үчүн, атайын машина уюштуруп, балдардын ата-энелери менен бакчага жана айылдык орто мектепке алып бардык, тааныштырдык. Балдар абдан кызыгышып, бакчага жана мектепке баргысы келерин билдиришти.

Негизинен, учурдагы **кырдаал төмөндөгүдөй** экендигин билдирем:

1. Мугалимдердин штат жана айлык маселеси чечилген эмес. Анткени башталгыч класстардын эки мугалими күн сайын 3 сааттан иштеп жатышыптыр.
2. Окуу китептери жетишсиз, колдо болгондору эски.
3. Балдардын жана алардын ата-энелеринин кийим-кече маселесин тезинен чечүү керек. Айылда күн эртели-кеч суук, күндүз салкын экен. Балдар жука

костюмчан, бир кабат кийимдери менен жүрүшөт. Кыздар үй тапочкаларын, кээ бирлери слансы кийип алышкан.

4. Тамак-аш жагынан да тартыш боло баштаптыр. Соцкоргоо тарабынан келген жардам жетишпей, Өкмөттөн жардам күтүп жатышканын айтышат.
5. Балдардын ата-энелери менен аңгемелешкенибизде, эркектери: устачылыкка жана машина айдоочулукка окуп, оокат кылгылары келгенин айтышса, аялдары сайма сайып, оймо оюп, шырдак, ала кийизди мыкты жазашарын, кийим тигүү менен иштегилери келгенин айтышат.

Ушундай абалдан чыгуу боюнча төмөндөгүдөй иштерди аткаруу керектигин белгилейм:

1. Мектеп мугалимдеринин штат жана айлык маселесин чечүү;
2. Балдарды окуу китептери менен жеткиликтүү камсыз кылуу;
3. Кыргызча, англисче таза окуп, жаза билген эки баланы жана кыргызча жакшы окуй алган 1 баланы (үчөө тең 15 жашта) мектептин 5-классына которууну ойлонуп көрүү;
4. 16дан 23ке чейинки балдарды жазга чейин окутуп, андан соң кесиптик лицейлерге жиберүү;
5. Өкмөттүк эмес уюмдар менен макулдашып, айылга кол өнөрчүлүк жана тигүү цехин ачып, аялдарын тартуу боюнча жергиликтүү бийликке тапшыруу;
7. Кышкы жылуу кийим жана тамак –аш маселелерин чечүү боюнча КРнын Өкмөтүнө кайрылуу.

Берилген маалымат, талкуудан кийин Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:

1. Памирден келген кыргыз балдарына билим берүү маселеси боюнча командировканын жыйынтыгы тууралуу С.Рысбаевдин билдирүүсү кабыл алынсын.
2. Памирден келген кыргыз балдарына билим берүү максатында мугалимдер менен Интернет аркылуу байланыш улантылсын.

Ушуну менен Окумуштуулар кеңешинин отуруму аяктады.

**Окумуштуулар кеңешинин төрагасы,
п.и.д., профессор**

А.Мамытов

Окумуштуу катчы

А.Ниязова